

Ohjaaminen on kohtaamista ja hyvän huomaamista

TEKSTI:

Sanna Kejonen, oah, ratkaisukeskeinen neuropsykiatrinen valmentaja, Lasten ja nuorten neurologian pkl, PHKS sanna.kejonen@pshyky.fi

Työhöni sairaanhoitajana lasten ja nuorten neurologian poliklinikalla sisältyy monen muun työtehtävän ohella lapsen ja nuoren sekä perheen arjen ohjausta. Työssäni tapaam perheitä, joissa on lapsia ja nuoria, jotka erilaisten neurologisten haasteiden vuoksi kaipaavat apua ja ohjausta arkeensa. Ohjaus lähtee vuorovaikutuksesta lapsen ja vanhempien kanssa, pysähtymisestä asian äärelle. Lyhyen vastaanoton aikana tulee luoda luottamuksellinen hetki arvostaen perhettä ja hyväksyen heidän tilanteensa ja tarpeensa. Toisen arkeen ja elämään puuttuminen on kovin henkilökohtainen asia. Jokaisella perheellä on omat tarpeensa ja tapansa toimia arjessa. Luottamuksen syntymisessä auttaa yksinkertaisesti pysähtyminen ja kuunteleminen. On myös tarpeen antaa vanhemmille tietoa, mihin he saavat olla tarpeen tullen yhteydessä.

Olen kouluttautunut ratkaisukeskeiseksi neuropsykiatriseksi valmentajaksi. Lähdin aikoinani koulutukseen, koska kaipaasin välineitä työhöni tueksi. Ratkaisukeskeisessä lähestymistavassa pyrkimyksenä on auttaa lasta ja vanhempia löytämään ratkaisuja, ei niinkään tehdä ratkaisua heidän puolestaan. Aina ei tiettyyn asiaan välttämättä löydy ratkaisua, mutta päämäärä ja tavoite löytyvät aina: se miten

lähdetään suuntaamaan eteen päin. Lapsen ja vanhempien kanssa pohditaan arjesta jokin konkreettinen asia, johon lapsi toivoisi muutosta. Yhdessä mietitään, millaisin askelin muutosta lähdetään tavoittelemaan. Pohditaan missä ollaan nyt ja mitä kohti lähdetään etenemään. Lapselle konkreettinen tavoite voi olla esimerkiksi kotitehtävistä suoriutuminen. Piirrämme yhdessä janaa ja janalle pieniä askelia, mihin lapsi pohtii, millaisin pienin askelin hän tavoitteeseensa pääsee sekä mikä on hänelle riittävä tavoite. Psykoedukatiivisen työtöteen koen tärkeäksi. Lapsen ja vanhempien tulee ymmärtää, mikä sairaus, vamma tai erityispiirre on, jotta asian voi hyväksyä ja pystyy lähtemään kuntoutuksen tielle.

Työryhmässämme on herännyt viime aikoina keskustelua siitä, miten voisimme vielä paremmin nostaa esiin lapsen vahvuuksia ongelmien sijaan. Haasteet tulee toki tunnistaa, mutta vahvuuksien kautta lapsen ohjaaminen on vaikuttavampaa. Osastolla alkuhaastattelussa on käytössä kuvataulu, johon lapsi yhdessä vanhempien kanssa ympyröi omia vahvuuksiaan ja haasteitaan. Kuntoutuksen tavoitteiden ja keinojen suunnittelussa hyödynnetään näitä lapsen itse nimeämiä vahvuuksia. Tässä kiteytyy hyvin ajatus, joka on itselläni jäänyt ratkaisukeskeinen neuropsykiatrinen valmentaja opinnoista erityisesti mieleeni: se, mihin huomio kiinnittyy, kasvaa ja vahvistuu. ■